

[Grethe Philip.]

igen på den stærke vækst i statens udgifter. Jeg har tidligere i mit indlæg her i dag sagt, at jeg ikke ser det som et mål i sig selv at holde væksten i statens udgifter nede på et minimum. Jeg har heller aldrig forstået, at der var nogen særlig visdom i at sige, at stigningsprocenten for statens udgifter permanent skulle være nøjagtig den samme som stigningsprocenten i den private sektor. På forhånd mener jeg, at meget kan tale for, at et samfund i stærk udvikling og forandring og med betydelig vækst i økonomien sætter relativt kraftigt ind på de offentlige investeringer. Men i øvrigt mener jeg ikke, at vi på dette punkt skal være for dogmatiske, men at vi tværtimod stadig løbende bør overveje, hvorledes den relative vækst skal være for henholdsvis privat og offentlig sektor.

Udgangspunktet for det fremlagte budgetoverslag er et skøn over den fremtidige stigning i nationalproduktet. Det ville være overoptimistisk at tro, at den stærke stigning i år på 6-7 pct. kan fortsætte. Den er helt ekstraordinær i forhold til tidligere år og skyldes bl. a., at der har været en særlig stor tilgang til arbejdsstyrken. Det er sikkert mere realistisk, når finansministeren for 1970 regner med en forøgelse i nationalproduktet på ca. 4 pct., og den vil næppe blive højere i de næstfølgende år, vel snarere lidt lavere.

I budgetterne skelnes der mellem de lovbundne udgifter og øvrige udgifter, for hvilke der er lagt budgetteringsrammer. Når man indregner de reserver, der er sat af til dækning af merudgifter ved ny lovgivning og tillægsbevillinger, indebærer budgetoverslaget en reel årlig stigning, altså en udgiftsstigning, målt i faste priser, på 3,8 pct. i 1971-72 faldende til 2,9 pct. i 1973-74, tallene set i forhold til året før.

Jeg vil gerne understrege, at der hermed er gjort plads for en reel aktivitetsudvidelse; det er kun stigningstakten, der er sat ned i forhold til tidligere, ikke de absolutte beløb målt i faste priser. Alligevel ømmer

jeg mig noget over den strenge kur, finansministeren ordinerer, og kan kun godtage den som et oplæg stærkt præget af den øjeblikkelige konjunktursituation.

Når budgetoverslaget føles skrabet, skyldes det ikke mindst, at de lovbestemte udgifter vil lægge beslag på så stor en del af stigningsråderummet, at der kun er meget beskedne muligheder for udvidelse af budgetteringsrammerne, altså af alle de udgiftsområder, der ikke i forvejen er meget nøje fastlagt i lovgivningen.

Blandt de udgifter, der i de senere år har vist særlig stor stigning, finder vi udgifterne til sundheds- og forsorgsinstitutioner, herunder sygehuse, plejehjem, børneforsorgs- og åndssvageforsorgsinstitutioner m. v.

Finansministeriet har ladet udarbejde en interessant analyse af hovedtendenserne i udviklingen af udgifter og personale inden for området.

Det er meget læseværdigt og tankevækkende materiale, der her lægges frem. Alle kan let være enige om, at på disse felter må der ikke spares, og vælgerne stiller stadig store krav om forbedringer i behandlingen, kortere ventetider og bedre forhold for de institutionsindlagte. Jeg slutter fuldt op om disse ønsker. Men jeg er også klar over, at det er på høje tid, vi får et overblik over, hvor hurtigt vi formår at leve op til disse krav og ønsker, og hvad det vil kræve af os, også i form af afsavn af andre goder.

I den lyserøde redegørelse anføres, at medens beskæftigelsen i samfundet i årene 1960-67 er øget med gennemsnitlig ca. 1 pct., er det samlede personale ved sygehuse og forsorgsinstitutioner, inklusive plejehjem og børneinstitutioner, vokset med ca. 4 pct. om året. Det samlede antal heltidsbeskæftigede medarbejdere på de omhandlede institutioner udgør nu knap 80.000, svarende til 25 pct. af samtlige offentligt ansatte. Hertil kommer så yderligere et betydeligt antal deltidsbeskæftigede. Fortsættes udviklingstendensen, vil det føre til, at det samlede personale vil være fordoblet i 1985.

Jeg nævner disse tal, fordi der stadig til-